

CS

CS

CS

EVROPSKÁ KOMISE

V Bruselu dne 6.10.2010
KOM(2010) 553 v konečném znění

**SDĚLENÍ KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU, RADĚ, EVROPSKÉMU
HOSPODÁŘSKÉMU A SOCIÁLNÍMU VÝBORU A VÝBORU REGIONŮ**

Příspěvek regionální politiky k inteligentnímu růstu v rámci strategie Evropa 2020

SEK(2010) 1183

SDĚLENÍ KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU, RADĚ, EVROPSKÉMU HOSPODÁŘSKÉMU A SOCIÁLNÍMU VÝBORU A VÝBORU REGIONŮ

Příspěvek regionální politiky k inteligentnímu růstu v rámci strategie Evropa 2020

1. Úvod

Tímto sdělením se stanoví úloha regionální politiky při provádění strategie Evropa 2020¹ v oblasti inteligentního růstu, a zejména stěžejní iniciativy „Unie inovací“. Regionální politika, jak bylo zdůrazněno Evropskou radou², může uvolnit růstový potenciál EU podporou inovací ve všech regionech a zajistit vzájemné doplňování podpory pro inovace, výzkum a vývoj, podnikání a informační a komunikační technologie (dále jen „IKT“) na úrovni EU, na vnitrostátní a regionální úrovni. Regionální politika je vskutku klíčovým prostředkem, jak priority Unie inovací převádět do praktických opatření.

Dosahuje toho vytvářením příznivých podmínek pro inovace, vzdělávání a výzkum, čímž podporuje investice do výzkumu a vývoje a do vysoce znalostních oblastí a vyvíjí se směrem k činnostem s vyšší přidanou hodnotou. Regionální politika tak může pomoci členským státům a regionům zdolávat důležité výzvy týkající se zvyšování inovační schopnosti a výzkumu a vývoje v podnikání, jakož i posilování vazeb s vysokými školami a výzkumnými centry.

Regiony sehrávají ústřední roli, neboť jsou hlavním institucionálním partnerem vysokých škol, jiných výzkumných a vzdělávacích institucí a malých a středních podniků, které jsou v procesu inovací klíčové, což z nich činí neoddelitelnou součást strategie Evropa 2020.

Toto sdělení doplňuje sdělení o *Unii inovací* tím, že vyzývá tvůrce politik na všech úrovních v členských státech, aby bezodkladně investovali více zdrojů, které jsou v současném programovém období z Evropského fondu pro regionální rozvoj (dále jen „EFRR“) pro inteligentní růst stále k dispozici. Předkládaný dokument se nejdříve věnuje tomu, jaká je situace v regionech, pokud jde o výzkum a vývoj, inovace, a zdrojům, jaké se regiony rozhodly do těchto oblastí investovat. Posléze popisuje hlavní prvky zvýšeného úsilí na podporu výzkumu a vývoje a inovací v rámci regionální politiky EU. Nakonec představuje konkrétní představy, jak takovou činnost provádět.

2. POTENCIÁL A VÝZVY REGIONÁLNÍ INOVACE

Unie inovací je založena na širokém konceptu inovací, který zahrnuje nejen nové nebo vylepšené produkty a postupy, ale také služby, nové metody marketingu, vytváření značek a navrhování a nové formy organizace podniků a podmínek spolupráce. Inovacemi se stále častěji rozumí otevřený systém, v němž různí aktéři spolupracují a vzájemně na sebe působí.

Veřejná podpora inovacím se této změně musí také odpovídajícím způsobem přizpůsobit a doplnit úsilí o podporu výzkumu a technologií prosazováním otevřené spolupráce mezi všemi zúčastněnými stranami.

---

¹ KOM(2010) 2020 „Evropa 2020: strategie pro inteligentní a udržitelný růst podporující začlenění“.

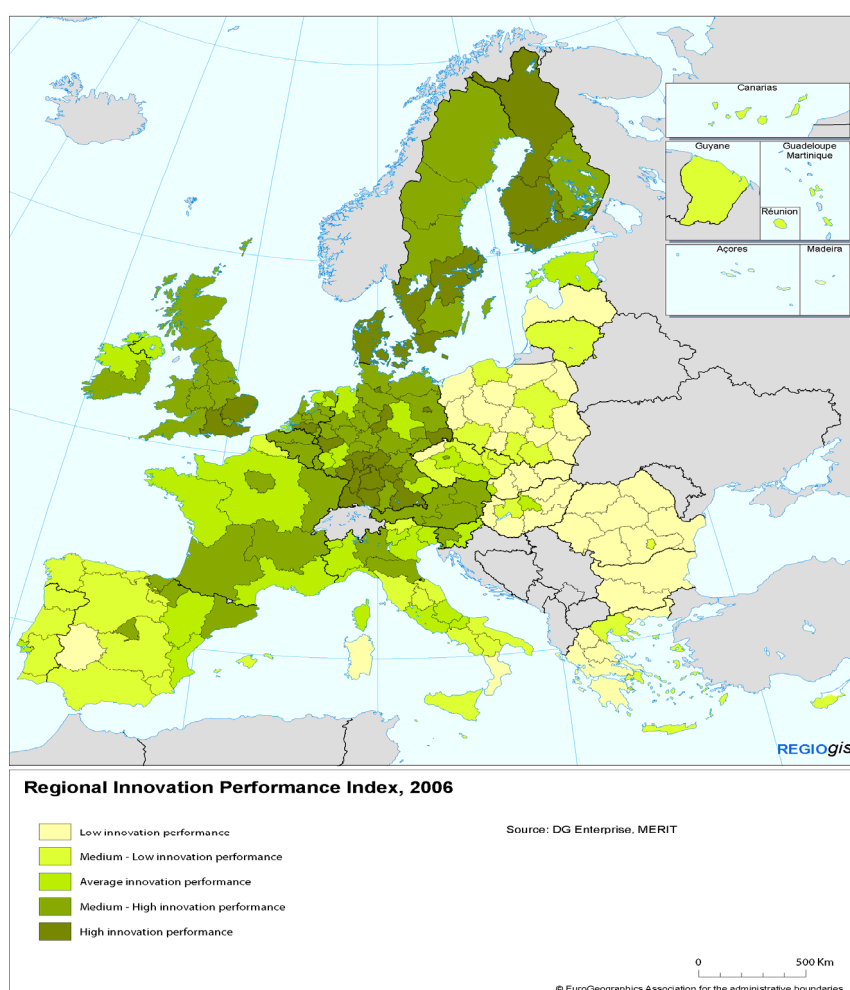
² Rada Evropské unie EUCO 13/10, 17. června 2010.

Taková podpora je opodstatněná, neboť tržní síly nemohou vždy zabezpečit přiměřené dlouhodobé financování investic v důsledku rozdílů mezi společenskou a soukromou návratností, nejistých výsledků, nevyváženosti informací a selhávání systému (např. neúčinná regulace). Stejně důležité jsou pro usnadnění změny zásahy veřejného sektoru. Zeměpisné rozložení inovací je však velmi rozdílné, některé regiony v celosvětovém srovnání úrovně technologií obstojí, zatímco jiné se potýkají s tím, aby se této úrovni přiblížily přijmutím a přizpůsobením inovačních řešení specifických pro jejich situaci („inovační předěl“). Je zapotřebí, aby veřejná podpora přizpůsobila strategii a zásahy této rozmanitosti.

2.1. Regionální rozmanitost ve službách společného cíle: inteligentní růst

K dosažení cíle týkajícího se inteligentního růstu v rámci strategie Evropa 2020 je zapotřebí mobilizovat plný inovační potenciál regionů EU. Inovace jsou důležité pro všechny regiony; vyspělým regionům pomohou udržet si náskok a zaostalým umožní je dohnat.³

Mapa č. 1: Index výkonnosti inovací na regionální úrovni

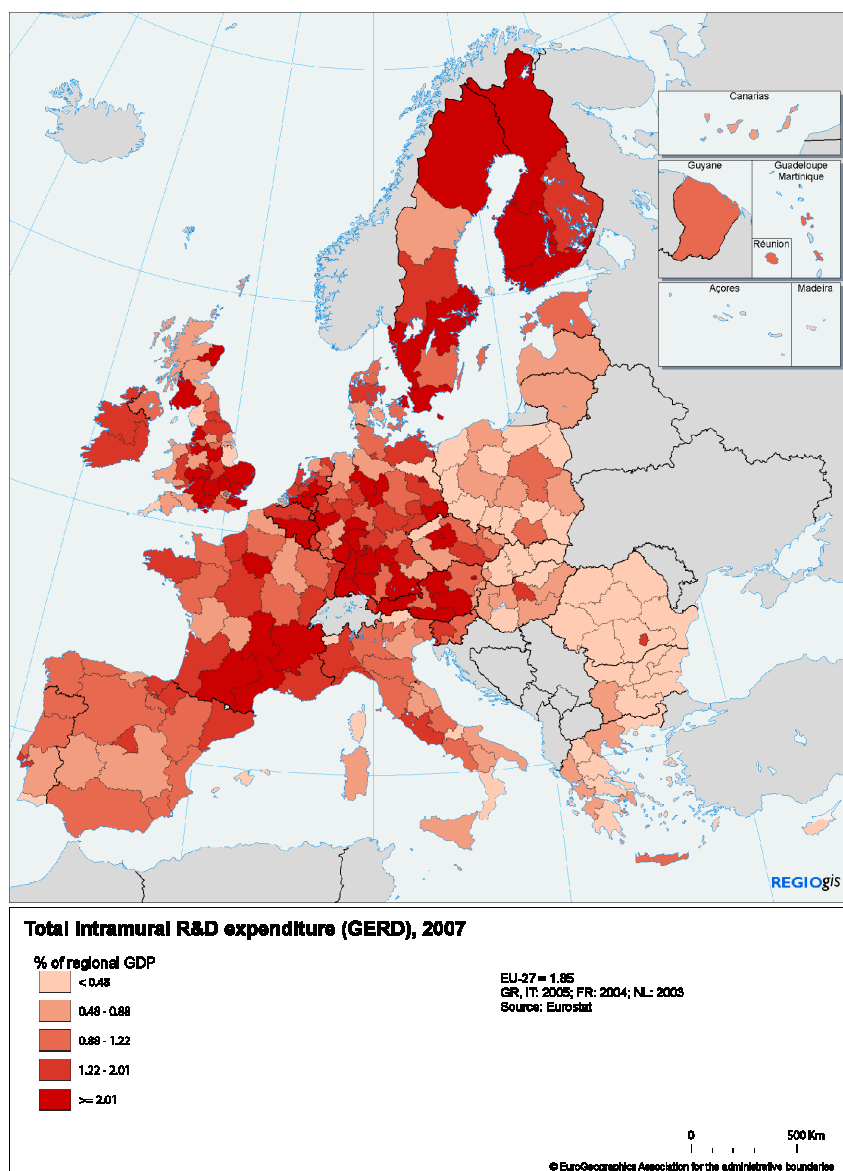
Znalostní a inovační kapacita regionů závisí na mnoha faktorech: kultuře podnikání, dovednostech pracovníků, vzdělávacích institucích a institucích odborného vzdělávání, službách na podporu inovací, mechanismech přenosu technologií, infrastruktuře výzkumu a vývoje a IKT, mobilitě výzkumných pracovníků, podnikatelských inkubátorech, nových

³ R. Wintjes, H. Hollanders, „The regional impact of technological change in 2020“.

zdrojích financování a místním tvořivém potenciálu. Dobrá správa také sehrává klíčovou roli. Jak vyplývá z indexu výkonnosti inovací (viz mapa č. 1), což je ukazatel složený z řady uvedených faktorů, výkonnost v oblasti výzkumu a vývoje a inovací se v EU výrazně liší.

Rozdíl od cíle týkajícího se výdajů na výzkum a vývoj, který je 3 % HDP, se mezi jednotlivými regiony také značně liší: jen 27 regionů v EU, což je jen jeden z deseti, tohoto cíle dosáhlo (viz mapa č. 2). Vlivy aglomerací vedou ke koncentraci zdrojů na výzkum a vývoj do několika vedoucích regionů (např. Braunschweig (Německo), kde výdaje na výzkum a vývoj představují téměř 7 % HDP) a naopak k velmi nízkým investicím v jiných regionech (např. Severen tsentralen (Bulharsko), kde nedosahují ani 1 %).

Mapa č. 2: Výdaje na výzkum a vývoj

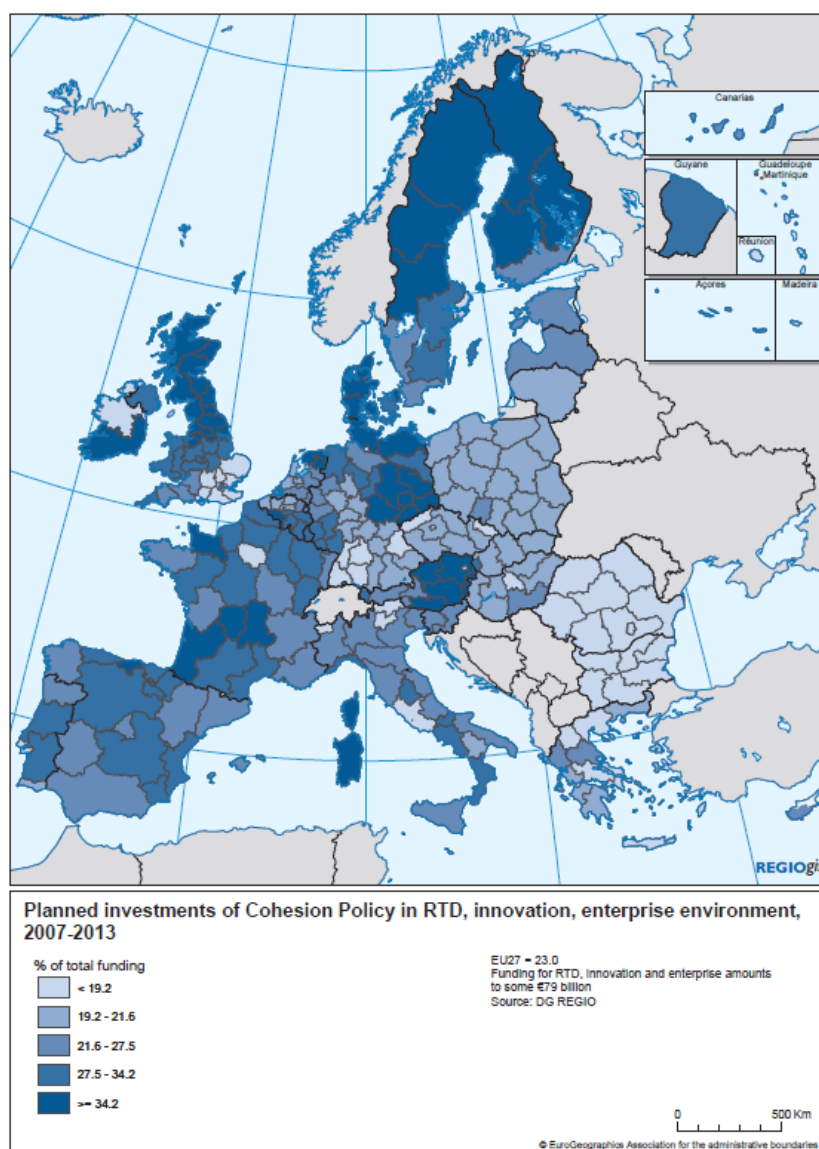

2.2. Regionální politika podporuje inteligentní růst ve všech regionech

Členské státy a regiony jsou již zavázány podporovat inteligentní růst i přes nepříznivé hospodářské podmínky. Na uvedené oblasti politiky bylo vyčleněno téměř 86 miliard EUR, z nichž jsou tři čtvrtiny financovány EFRR (65 miliard EUR).

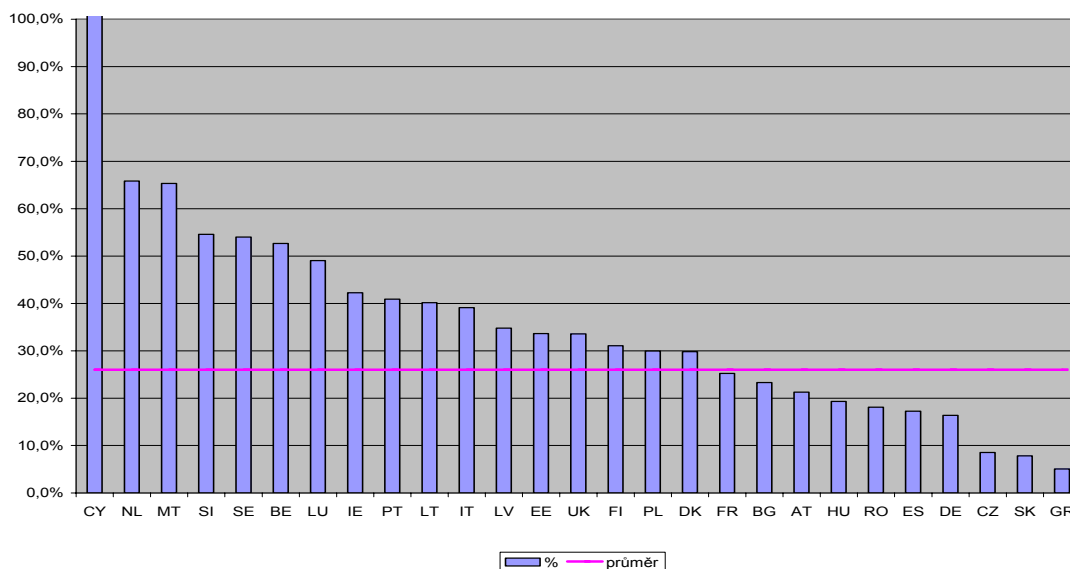
Podpora poskytnutá výzkumu a inovacím v rámci regionální politiky se však mezi jednotlivými regiony značně liší (viz mapa č. 3). Ve vyspělejších regionech, které posilují koloběh růstu taženého inovacemi, bývá větší. Politika musí pracovat v těsné spolupráci s inovačním programem Společenství a sedmým rámcovým programem pro výzkum. Sedmý rámcový program pro výzkum by se měl i nadále soustředit na podporu excelence, vzájemného učení a spolupráce výzkumných pracovníků a podniků v celé EU, regionální politika by měla i nadále zaměřit podporu na zajištění toho, aby všechny regiony dokázaly inovace vstřebat a účinně jich využívat, a jejich přínos se tak rozšířil po celé EU a tak přispěl k maximálnímu využití znalostního potenciálu Unie.

Mapa č. 3: Financování výzkumu a technologického rozvoje a inovací v rámci politiky soudržnosti, 2007–2013

V září 2009⁴ bylo projektům přiděleno jen 22 miliard EUR neboli 26 % z 86 miliard EUR původně určených v rámci regionální politiky EU na výzkum a inovace, včetně podnikání a IKT (viz graf č. 1).

Graf č. 1: Míra pokroku při výběru inovačních projektů podle členského státu, 2007–2013

Je proto zapotřebí urychlit provádění, zlepšit dopad zásahů, přeorientovat činnosti na oblasti, jež regionům poskytují nejlepší možnosti pro rozvoj konkurenčních výhod, a maximalizovat součinnost mezi různými zdroji financování Společenství pro inovace.

3. EVROPA 2020: POSILOVÁNÍ PŘÍSPĚVKU REGIONÁLNÍ POLITIKY EU

K nalezení činností s vysokou přidanou hodnotou, které nabízejí nejlepší možnosti pro posílení konkurenceschopnosti regionu jsou potřeba strategické informace. K tomu, aby měly zdroje na výzkum a vývoj a inovace co největší dopad, je potřeba, aby dosáhly kritického množství a byly doplněny o opatření ke zlepšení dovedností, úrovní vzdělání a vědomostní infrastruktury.

Celostátní a regionální správy by odpovídajícím způsobem měly **vytvořit strategie inteligentní specializace**, aby maximalizovaly dopad regionální politiky společně s ostatními politikami Unie.

Strategie inteligentní specializace mohou zajistit účinnější využívání veřejných zdrojů a podnítit soukromé investice. Mohou regionům pomoci, aby namísto rozptylování investic mezi jednotlivé oblasti a podnikatelská odvětví soustředily zdroje na několik klíčových priorit. Mohou být také klíčovým prvkem při rozvoji víceúrovňové správy integrovaných inovačních politik. Kromě toho musí být úzce propojeny s ostatními oblastmi politiky

⁴ KOM(2010) 110 „Politika soudržnosti: strategická zpráva 2010 o provádění programů na období 2007–2013“.

a vyžadují porozumět silným stránkám určitého regionu v poměru k ostatním regionům⁵ a možnému přínosu pro meziregionální a nadnárodní spolupráci.

Spíše než o strategii prosazovanou shora je inteligentní specializace strategií, která zapojuje podniky, výzkumná centra a vysoké školy do společného nalézání nejslibnějších oblastí specializace v daném regionu a také slabých stránek, jež brzdí inovace. Zohledňuje přitom různé kapacity jednotlivých regionálních hospodářství v oblasti inovací. Zatímco vedoucí regiony mohou investovat do vývoje aplikovaného výzkumu nebo inovací služeb, bývá pro ostatní regiony často přínosnější investovat do jejich využívání v určitém odvětví nebo příbuzných odvětvích.

Udržitelnost strategie bude záviset na načasování a koordinaci politických opatření a na správě, včetně způsobů zapojení zúčastněných stran. Musí zahrnovat mechanismy učení v oblasti osvojování politik, zejména prostřednictvím srovnávacích hodnocení, do nichž jsou zapojeni úředníci, specializovaní pracovníci a zúčastněné strany v regionech. Inteligentní specializace musí využívat regionální rozmanitost, podněcovat spolupráci, která přesáhne hranice států a regionů, a vytvořit nové příležitosti tím, že zabrání rozdrobenosti a zajistí volnější pohyb znalostí po celé EU.

Jaké by měly být hlavní prvky takových strategií? Aniž by se jednalo o vyčerpávající výčet, níže jsou vyjmenovány některé hlavní myšlenky, jež mohou regiony v různých kombinacích využít při navrhování své strategie tak, aby odrážela jejich specifickou situaci.

3.1. Inovační klastry pro regionální růst

Klastry, což je soubor geograficky propojených podniků, často malých a středních podniků, které působí na sebe navzájem i na klienty a dodavatele a které často sdílejí specializované pracovníky, podnikatelské a finanční služby, zařízení pro výzkum a vývoj a pro odbornou přípravu, jsou důležitým prvkem strategií inteligentní specializace. Poskytují příznivé prostředí pro podporu konkurenceschopnosti a inovací. Je zapotřebí, aby se podpora na jejich rozvoj soustředila na oblasti s komparativní výhodou.

3.2. Podnikatelské prostředí malých a středních podniků příznivé pro inovace

Prosperující sektor malých a středních podniků je pro růst, pracovní místa, inovace i soudržnost klíčový. Střední a malé podniky mají pro hospodářství EU zásadní význam: přibližně 20 milionů malých a středních podniků představuje téměř 60 % přidané hodnoty a dvě třetiny pracovních míst v soukromém sektoru. Více než 92 % jsou mikropodniky zaměstnávající méně než 10 osob.⁶ Regionální a celostátní orgány by proto měly podporovat podnikatelské prostředí příznivé pro inovace, aby tak pomohly malým a středním podnikům, zejména těm zaměřeným na výzkum a vývoj, i vzniku nových firem. V následném hodnocení EFRR v období 2000–2006 se dospělo k závěru, že přestože prostřednictvím podpory byl vytvořen nejméně jeden milion pracovních míst a zvýšily se investice do výzkumu a inovací, je zapotřebí více využívat půjček, financování vlastním kapitálem a jiných forem finančního řízení.

---

⁵ Příspěvek belgického předsednictví na neformálním zasedání Radě ve složení pro konkurenceschopnost, červenec 2010.

⁶ „Politika inovací na regionální úrovni: priority řemesla a malé a střední podniky pro novou inovační strategii“ (Innovation policy at regional level: Crafts and SME priorities for the new Innovation Strategy) – diskusní dokument sekretariátu UEAPME (2010).

3.3. Celoživotní učení ve výzkumu a inovacích

Mnoho vysokých škol v EU pomáhá uvádět výsledky výzkumu na trh propagováním podnikatelského postoje studentů a spoluprací s regionálními podniky v inovacích, což vede k jejich silnějšímu zapojení do regionálního hospodářského vývoje. Je zapotřebí, aby takových případů přibývalo.

Evropský inovační a technologický institut je první iniciativou, jehož cílem je zvýšit konkurenceschopnost EU úplným začleněním vysokoškolského vzdělávání, výzkumu a podnikání (trojúhelník znalostí) k tomu, aby byly inovace mezinárodní úrovně a s mezinárodním dopadem vytvářeny a podporovány. Evropský inovační a technologický institut tak má v prostředí evropských inovací významný přínos.

Vzdělávání, odborná příprava a celoživotní učení jsou pro rozvoj regionální kapacity inovovat klíčové, jak se uvádí ve stěžejních iniciativách strategie Evropa 2020 „Mládež v pohybu“ a „Nové dovednosti pro nová pracovní místa“. Zaměření školních, vysokoškolských osnov a osnov odborného vzdělávání na průřezové dovednosti, jako jsou kreativita, podnikavost a iniciativnost, pomůže mladým lidem rozvinout jejich plný inovační potenciál. EFRR by měl podporovat více projektů na podporu účinné spolupráce mezi různými druhy vzdělávacích institucí, institucí odborného vzdělávání a podniky.

3.4. Atraktivní regionální výzkumná infrastruktura a střediska kompetencí

Výzkumná infrastruktura má pro inovační systémy založené na znalostech zásadní význam. K tomu, aby si regiony uvědomily svůj plný potenciál, je třeba třístupňový přístup: i) vytvořit výzkumnou a IKT infrastrukturu světové úrovně, opírající se prostřednictvím podpory strukturálního fondu o stávající regionální vědeckou excelenci, ii) vytvořit sítě výzkumných zařízení pro země s menším zaměřením na výzkum a iii) vytvořit nástroje regionálního partnerství. Klíčovým prostředkem je zde další rozvíjení a využívání elektronické infrastruktury založené na IKT, která propojí geograficky rozptýlené výzkumné týmy a usnadní spolupráci mezi nimi, a sdílení vědeckých zdrojů a znalostí.

Národní a regionální orgány by měly zejména zvážit, jak může regionální politika EU přispět k cíli stěžejní iniciativy Unie inovací pro rok 2015, podle něhož má být 60 % výzkumné infrastruktury, která je v současnosti určena Evropským strategickým fōrem pro výzkumné infrastruktury, dokončeno nebo zahájeno.

3.5. Tvůrčí a kulturní odvětví

Schopnost EU překonat krizi a řešit dlouhodobé výzvy nespočívá jen na silném průmyslovém základě, nýbrž i na tvořivosti a dovednostech lidí, správě a silných sociálních hodnotách – solidaritě, ohledu na životní prostředí, otevřenosti a kulturní rozmanitosti.

Kulturní a tvůrčí odvětví, která na místní a regionální úrovni vzkvétají, mají strategicky výhodné postavení propojení k tvořivosti a inovací. Mohou napomoci oživit místní hospodářství, podnítit nové činnosti, vytvořit nová a udržitelná pracovní místa, mají důležité pozitivní vedlejší účinky na další odvětví a zvyšují atraktivitu regionů a měst.⁷ V mnoha průmyslových zónách a venkovských oblastech proto tvořivá odvětví fungují jako

---

⁷ KOM(2010) 183 „Uvolnění potenciálu kulturních a tvůrčích odvětví“.

katalyzátory strukturální změny a mají potenciál omladit jejich hospodářství a přispět ke změně vnímání regionů ze strany veřejnosti.

Měly by být začleněny do strategií regionálního rozvoje, aby se tak zajistilo účinné partnerství mezi občanskou společností, podniky a veřejnými orgány na regionální, celostátní a evropské úrovni.

3.6. Digitální agenda

Cílem digitální agendy je zajistit udržitelný hospodářský a společenský přínos jednotného digitálního trhu, založeného na rychlých internetových aplikacích, a zpřístupnit obsah on-line.

Podpora regionální politiky pro širokopásmové technologie v letech 2000–2006 a 2007–2013 napomohla snížit rozdíl v jejich využívání mezi řídké a hustě obydlenými oblastmi z 67 % v roce 2004 na 24 % v roce 2008 a rozdíl v pokrytí širokopásmovými technologiemi mezi venkovskými a městskými regiony z 33 % v roce 2004 na 28 % v roce 2007. Rozdíly však stále existují zejména ve venkovských oblastech: pokrytí širokopásmovými sítěmi je celkově dostupné pro 94 % Evropanů, ale jen pro 80 % obyvatel venkova.

Mnoho regionů se částečně kvůli nedostatečné plánovací kapacitě stále potýká s využíváním prostředků z EFRR vyčleněných na IKT (okolo 4,4 % z celkového objemu). Je také zapotřebí, aby se k vyrovnání rozpočtových omezení veřejných výdajů zvýšily soukromé investice do IKT. S ohledem na význam IKT pro inovační systém by členské státy měly zvážit, jak lépe využít EFRR pro rychlejší dosažení cílů strategie EU 2020 týkajících se širokopásmového připojení, včetně celkového pokrytí, pomocí různých dostupných technologií (optická vlákna, ADSL, bezdrátové připojení, satelit), které odpovídají různým zeměpisným potřebám a výzvám různých regionů v celé EU.

3.7. Veřejné zakázky

Veřejné zakázky jsou pro inovace klíčové, neboť mohou inovačním podnikům pomoci urychlit uvádění inovací na trh a návratnost investic. Zadávání veřejných zakázek v oblasti inovací znamená, že veřejný sektor přebírá roli a rizika hlavního zákazníka, a přitom zlepšuje kvalitu svých služeb a produktivitu.

Prostředky na veřejné zakázky by měly umožňovat zadávání veřejných zakázek v předobchodní fázi a rovněž inovační partnerství. Komise poskytne pokyny a podporu k podnícení takového postupu, včetně právního rámce usnadňujícího společné zadávání veřejných zakázek smluvními stranami z různých členských států.

Takové postupy se rozvíjejí v regionech zařazených do iniciativy „Regiony pro hospodářskou změnu“ a měly by být prosazeny do operačních programů.

3.8. Regionální politika věnující se velkým problémům prostřednictvím evropských inovačních partnerství

Pro některé společenské výzvy je zapotřebí významný koordinovaný přístup na úrovni EU, který má možnost nalézt účinná řešení a prosadit je. Výzvy stanovené ve strategii Evropa 2020 zahrnují změnu klimatu, účinné nakládání se zdroji a energií, nedostatek surovin a stárnutí obyvatelstva.

Unie inovací čítá několik evropských inovačních partnerství, která mají řešit konkrétní výzvy tím, že pro plnění společného cíle poskytnou prostředky pro sdílení zdrojů a propojí všechny klíčové aktéry i příslušné nástroje politiky na úrovni EU a národní úrovni.

Regionální politika by měla tyto výzvy řešit i nadále a je třeba najít způsoby, jak dotčená partnerství začlenit do jejího provádění.

4. POSILOVÁNÍ SOUČINNOSTI MEZI NÁSTROJI POLITIK

Rada⁸ a Evropský parlament⁹ zdůraznily důležitost posilování součinnosti mezi podpůrnými politikami EU v oblasti výzkumu a inovací. Vyzvaly Komisi, aby prozkoumala další způsoby harmonizace a zjednodušení pravidel a postupů dotčených opatření a posoudila vzájemné spojitosti mezi nimi za účelem poskytnutí pokynů a podpoření spolupráce s národními a regionálními subjekty zapojenými do jejich provádění.

Od té doby byla učiněna řada kroků na podporu jak subjektů, které jsou do inovací přímo zapojeny, tak i veřejných subjektů, které jsou odpovědné za navrhování regionálních inovačních systémů a poskytování podpůrných služeb. Co se týká prvně zmíněných subjektů, zveřejnila Komise „praktickou příručku“¹⁰ pro výzkumné pracovníky a podniky. Co se týká tvůrců politik na národní a regionální úrovni, je vyvíjeno úsilí, aby byli o místních příjemcích finančních prostředků EU informováni, a tím se posílil potenciál součinnosti mezi dotčenými činnostmi.

Útvary Komise společně s členskými státy a regionálními orgány zjišťují, nakolik mohou spolufinancované programy poskytovat dodatečnou finanční podporu sedmého rámcového programu na:

- vybudování výzkumné infrastruktury předvídané v plánu postupu ESFRI;
- projekty v rámci akce výzkumného potenciálu sedmého rámcového programu, které byly kladně hodnoceny, ale nemohly být vzhledem k nedostatku zdrojů financovány.

Další možností je, aby členské státy a regiony přijaly osvědčené postupy z vedení projektů sedmého rámcového programu a pomocí mezinárodního srovnávacího hodnocení našly priority financování výzkumu a inovací v programech regionální politiky EU.

Vědecké a technologické parky, stejně jako podnikatelské inkubátory jsou pro usnadnění inovací a podporu regionálního rozvoje důležité.¹¹ Komise nedávno pro regionální tvůrce politik vytvořila „Inteligentního průvodce po inkubátorech založených na inovacích“.¹²

Evropská podniková síť je pevnou součástí místních a regionálních podniků a subjektů podporujících inovace, z nichž je řada zodpovědná za správu prostředků z EFRR. Tato síť podporuje účast malých a středních podniků v projektech sedmého rámcového programu a inovačního programu Společenství a podporuje přenos technologií a podnikatelská partnerství, a tím napomáhá podnikům připojit se k nadnárodním sítím pro inovace a znalosti.

---

⁸ Závěry ze dne 17. května 2010.

⁹ Usnesení EP (EP:A7-0138/2010, P7_TA(2010) 1089; květen 2010).

¹⁰ http://cordis.europa.eu/eu-funding-guide/home_en.html

¹¹ EESC CCMI/072 (červenec 2010), „Technologické, průmyslově-inovační a vědecké parky“.

¹² http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docoffic/working/sf2000_en.ht

Sít' také zvyšuje schopnost místních a regionálních partnerských organizací nabízet podpůrné služby, které jsou přizpůsobeny hodnotovým řetězcům globálního rozměru.

Podpora nadnárodních programů (např. strategie pro region Baltského moře) a meziregionální spolupráce (např. projekt Regiony znalostí v rámci sedmého rámcového programu, klastrové iniciativy v rámci inovačního programu Společenství a INTERREG IVC a URBACT, včetně iniciativy „Regiony pro hospodářskou změnu“) na úrovni EU navíc pomůže regionům více se zapojit do výzkumu na úrovni globální excelence a zvýšit příležitosti k učení.

5. ZÁVĚRY

Předkládané sdělení vyzývá členské státy a regiony, aby napomohly dosáhnout cílů inteligentního růstu strategie Evropa 2020 prostřednictvím regionální politiky a jejím financováním fondem EFRR.

Významné změny ve způsobu, jak regionální politika funguje, jsou však možné pouze v rámci příštího víceletého finančního rámce. Členské státy a regiony však mohou začít s přeorientováním svého postupu již v průběhu posledních tří let současného programového období. Příloha tohoto sdělení navrhuje způsoby, jak využívat regionální rozmanitost a zajistit účinné využívání vzácných zdrojů pomocí součinnosti mezi zdroji financování a mezi systémy výzkumu a inovací v různých regionech. Tato opatření by měla být nahlížena v souvislosti se stěžejní iniciativou „Unie inovací“ a doplňovat ji.

Příloha 1 – Opatření k dosažení cílů strategie Evropa 2020 týkajících se inteligentního růstu prostřednictvím regionální politiky a jejím financováním

Opatření č. 1: Vytvoření strategií inteligentní specializace

Cílem tohoto opatření je soustředit zdroje do nejslibnějších oblastí komparativních výhod, např. do klastrů, stávajících odvětvových a meziodvětvových činností, ekologické inovace, trhů s vysokou přidanou hodnotou nebo specifických výzkumných oblastí. Vytvoření takových strategií může začít ihned, a mělo by se pro ně využít podpora pro technickou pomoc a strategie by měly podléhat mezinárodnímu srovnávacímu hodnocení.

Je-li toto opatření zachováno, musí být doplněno dvěma doprovodnými opatřeními:

- posílením podpory vzdělávání, výzkumu a inovací v rámci EFRR v současném období ke zvýšení investic do uvedených oblastí, včetně čerpání dodatečného financování ze sedmého rámcového programu a z inovačního programu Společenství. Rámcové podmínky pro výzkum a inovace a znalostní ekonomiku by měly být zlepšeny tím, že se podpora z EFRR přizpůsobí prioritám národního programu reforem (v návaznosti na směr 4 integrujících hlavních směrů hospodářských politik a politik zaměstnanosti);
- plným využíváním pružnosti programů regionální politiky EU za účelem přesměrování finančních prostředků na uvedený účel. Komise podpoří žádosti o takové přesměrování, které budou v souladu s přístupem inteligentní specializace, a zrychlí jejich schvalování.

Opatření č. 2: rozsáhlejší využívání nástrojů finančního řízení k podpoře inovací, včetně zvýhodněných půjček, záruk a rizikového kapitálu, podle druhu a velikosti firmy a případného rizika. Rozšíření financování inovací, zejména pro malé a střední podniky, pomocí půjček

a vlastního kapitálu prostřednictvím stávajících nástrojů, včetně skupiny Evropské investiční banky, by se mělo stát prioritou politiky;

Opatření č. 3: zabývání se možnostmi (podle čl. 37 odst. 6 písm. b) nařízení (ES) č. 1083/2006) financovat **meziregionální spolupráci** k podpoření výzkumu a inovací v souladu s cíli konvergence a regionální konkurenceschopnosti a prosazování lepšího přístupu k mezinárodním sítím výzkumu a inovací v rámci sedmého rámcového programu a inovačního programu Společenství;

Opatření č. 4: zajištění souladu mezi tlakem poptávky a tahem nabídky politiky výzkumu a inovací tím, že se využijí příležitosti, které **zadávání veřejných zakázek spolufinancovaných EFRR** nabízí, ke zvýšení podílu inovací v produktech, postupech a službách;

Opatření č. 5: systematictější **využívání mezinárodního srovnávacího hodnocení nezávislými odborníky** pro výzkumné projekty, aby se posílila účinnost podpory;

Opatření č. 6: zvážení využívání **projektů sedmého rámcového programu a inovačního programu Společenství, které jsou v užším výběru** pro financování z fondu EFRR;

Opatření č. 7: využívání možností zlepšit regionální inovační politiku pomocí vzájemného učení („peer learning“) nabízeného prostřednictvím platforem a sítí sedmého rámcového programu, inovačního programu Společenství a INTERREG IV C;

Provádění uvedených opatření by mělo být stanoveno ve zvláštním oddílu zpráv o provádění a projednáno výbory pro monitorování programů.

Příloha 2 – Seznam opatření, které má přijmout Komise

Komise na podporu opatření uvedených v příloze 1 pro případ, že budou členskými státy využity:

- **usnadní vypracovávání a provádění strategií inteligentní specializace národními a regionálními správami tím, že:**
  - do roku 2012 vytvoří „platformu pro inteligentní specializaci“, která sdruží odborné znalosti vysokých škol, výzkumných center, regionálních orgánů, podniků a útvarů Komise, aby tak napomohla nalézt potřeby, silné stránky a příležitosti;
  - představí údaje, analýzu politik a informace týkající se výkonnosti a specializace výzkumu a inovací z pohledu EU (zejména Evropské středisko pro sledování klastrů, Evropská tabulka inovačních ukazatelů a Středisko pro sledování inovací v jednotlivých odvětvích);
  - představí platformy pro vzájemné učení v oblasti navrhování a provádění takových strategií (včetně „Evropského fóra pro spolupráci klastrů“¹³, financovaného z inovačního programu Společenství, Evropského sdružení klastrů a projektu „Regiony znalostí“ a projektů výzkumného potenciálu financovaných v rámci sedmého rámcového programu);
- **bude napomáhat členským státům a regionům provádět vzdělávací, výzkumné a inovační projekty** pomocí předávání znalostí osvědčených postupů a jejich šířením za pomoci iniciativy „Regiony pro hospodářskou změnu“ (včetně „RegioStars“) a poskytováním technické podpory pro regionální zrychlené sítě založené na inovacích, jakož i pro meziregionální spolupráci podporovanou např. v rámci programu INTERREG IVC, projektu „Regiony znalostí“ a činností klastrů financovaných z inovačního programu Společenství;
- **bude úzce spolupracovat s finančními institucemi** na zvýšení finančních prostředků a případně na maximálním využívání stávajících finančních nástrojů, včetně případného zřízení finančního nástroje pro sdílení rizik pro konvergenční regiony¹⁴, intenzivnějšího využívání nástroje JEREMIE¹⁵, aby pro stimulaci inovací v malých a středních podnicích a začínajících podnicích založených na technologiích poskytly rizikové financování a záruky; a také zkoumáním způsobů, jak rozšířit rozsah stávajících nástrojů finančního řízení pro nové činnosti v oblasti výzkumu a inovací;

---

¹³ Evropské fórum pro spolupráci klastrů bude v roce 2011 zřízeno jako Evropské středisko pro sledování klastrů.

¹⁴ Finanční nástroj pro sdílení rizik je nástroj pro financování dluhů, který byl vytvořen společně Evropskou komisí a Evropskou investiční bankou k podpoře soukromých investic do výzkumu, technologického rozvoje a inovací.

¹⁵ Článek 44 nařízení 1083/2006.

- **usnadní podnikatelské příležitosti pro malé a střední podniky** upevněním a posílením Evropské podnikové sítě, jejíž partneři by na oplátku měli organizacím pomoci lépe využívat finančních prostředků na inovace z EFRR;
- **zlepší soulad a vzájemné doplňování politik EU týkajících se vzdělávání, výzkumu a inovací** za účelem:
  - nalézání a prosazování přejímání příkladů osvědčených postupů pro tvůrce politik a subjekty podpory inovací; rozšíření a zlepšení „Praktické příručky o možnostech financování ze strany EU“ a zřízení jednotného internetového portálu, který se bude věnovat podpoře Komise pro výzkum a inovace a který bude propojen s portálem účastníků v rámci sedmého rámcového programu nebo bude jeho součástí, aby se zjednodušil přístup subjektů v oblasti inovací k financování z EU.
  -